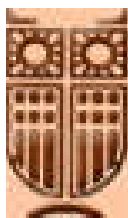

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

2019-2020

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ

ΣΠΟΥΔΩΝ

**Απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής
της 25/04/2018 προς την Σύγκλητο για έγκριση (Ν. 4485/2017, άρθ.45 παρ.1)**

- Δημοσιεύεται στο ΦΕΚ
- Αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος
- Κοινοποιείται στο ΥΠΕΘ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ

"Ανάλυση και Εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής"

Ο Κανονισμός Σπουδών του Π.Μ.Σ "Ανάλυση και Εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής" στηρίζεται:

- στον νόμο 4485/2017, ΦΕΚ 114/Α'/4.8.2017 (κυρίως άρθρα 30-37, 44-45, 84), "Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις"
- στον νόμο 4521/2018, ΦΕΚ 38/Α'/2.3.2018 (κυρίως άρθρα 19 και 42) "Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις"
- στον νόμο 3374/2005, ΦΕΚ 189/Α'/2.8.2005) "Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων – Παράρτημα διπλώματος" όπως ισχύει (κυρίως τα άρθρα 14 και 15)
- στην ΥΑ Αριθμ. 216772/Ζ1, ΦΕΚ Β'/4334/12.12.2017 "Τρόπος κατάρτισης του αναλυτικού προϋπολογισμού λειτουργίας και της έκθεσης βιωσιμότητας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών"
- στην Εγκύκλιο της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης. Διεύθυνση Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης. Τμήμα Β' Μεταπτυχιακών Σπουδών, 29.9.2017, «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4485/17 (Α'114) για θέματα μεταπτυχιακών σπουδών και εκπόνησης διδακτορικών διατριβών-Λοιπά θέματα»
- στην Εγκύκλιο της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης. Διεύθυνση Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης. Τμήμα Β' Μεταπτυχιακών Σπουδών, 19.3.2018, «Κοινοποίηση διατάξεων του ν. 4521/18 (Α'38) 'Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις'- Αποστολή ενδεικτικού υποδείγματος συνοδευτικών εγγράφων της παρ. 3 του άρθρου 32 του ν.4485/17»
- στην Απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής 25/04/2018

viii. στην Έγκριση της Συγκλήτου της ..... (ΦΕΚ ....)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 1	Δομή και οι λειτουργία του Π.Μ.Σ
Άρθρο 2	Διάρκεια φοίτησης και πιστωτικές μονάδες
Άρθρο 3	Αριθμός εισακτέων
Άρθρο 4	Κατηγορίες εισακτέων και κριτήρια επιλογής
Άρθρο 5	Μαθήματα και Πρόγραμμα σπουδών
Άρθρο 6	Παρακολούθηση μαθημάτων και αξιολόγηση
Άρθρο 7	Βαθμολόγηση, Εξεταστικές περίοδοι, Διπλωματική Εργασία
Άρθρο 8	Διαγραφή από τα μητρώα του Π.Μ.Σ.
Άρθρο 9	Η ανάθεση μαθημάτων και σεμιναρίων
Άρθρο 10	Αξιολόγηση του Π.Μ.Σ.
Άρθρο 11	Αρμοδιότητες του Πανεπιστημίου
Άρθρο 12	Αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος
Άρθρο 13	Εκλογή της Συντονιστικής Επιτροπής και του Διευθυντή του Π.Μ.Σ
Άρθρο 14	Αρμοδιότητες της Συντονιστικής Επιτροπής και του Διευθυντή του Π.Μ.Σ
Άρθρο 15	Το τελετουργικό αποφοίτησης και ο τύπος του απονεμόμενου διπλώματος
Άρθρο 16	Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Εράσμους
Άρθρο 17	Το Παράρτημα Διπλώματος

Άρθρο 1

Δομή και λειτουργία του Π.Μ.Σ

Το Π.Μ.Σ «Ανάλυση και Εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής» δομείται σε δύο Ειδικεύσεις:

- A. Ανάλυση Κοινωνικής Πολιτικής
- B. Κοινωνικά Προβλήματα και Κοινωνική Πολιτική

Οι κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ προσδιορίζονται από τους οικείους νόμους, την Πράξη Ίδρυσης, τον παρόντα Κανονισμό, τον ετήσιο Οδηγό Σπουδών και τις αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος

Άρθρο 2

Διάρκεια φοίτησης και πιστωτικές μονάδες

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας.

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer System-ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος ανέρχονται σε ενενήντα (90), οι οποίες κατανέμονται σε τριάντα (30) ECTS το χειμερινό εξάμηνο, τριάντα (30) ECTS το εαρινό εξάμηνο και τριάντα (30) ECTS για το εξάμηνο της Διπλωματικής Εργασίας.

Η Συνέλευση του Τμήματος εκλέγει ένα μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ ή ΕΤΕΠ ως Συντονιστή για την διασφάλιση και παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής του ευρωπαϊκού συστήματος πιστωτικών μονάδων στο Π.Μ.Σ., με διετή θητεία.

Άρθρο 3

Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων κατ' έτος ορίζεται σε είκοσι (20) μεταπτυχιακούς φοιτητές, κατ' ανώτατο όριο, που θα κατανέμονται στις δύο ειδικεύσεις. Ο ιδανικός αριθμός είναι δέκα (10) φοιτητές ανά ειδίκευση. Ο ελάχιστος αριθμός φοιτητών για να λειτουργήσει η κάθε ειδίκευση είναι τέσσερεις (4). Ο αριθμός αυτός προσδιορίζεται με κριτήριο την διασφάλιση της ποιότητας της διδασκαλίας και της εμβάθυνσης της έρευνας, λαμβάνοντας υπ' όψη α) τον αριθμό των κατ' έτος εισακτέων στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και β) την αντιστοιχία τριών (3) μεταπτυχιακών φοιτητών, κατ' ανώτατο όριο, ανά διδάσκοντα στο Π.Μ.Σ..

Παρέχεται η δυνατότητα μετακίνησης φοιτητών μεταξύ των ειδικεύσεων εφόσον το επιθυμούν και πληρούν τις προϋποθέσεις. Η μετακίνηση μπορεί να γίνει με αίτηση των φοιτητών προς την Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) πριν την έναρξη των μαθημάτων του πρώτου εξαμήνου.

Άρθρο 4

Κατηγορίες εισακτέων και κριτήρια επιλογής

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών και Θετικών Επιστημών, Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) συναφούς γνωστικού αντικείμενου. Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός, ανά Ειδίκευση, ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, που πέτυχε στον σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικείμενου του Π.Μ.Σ. και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του ελληνικού κράτους.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. προκηρύσσει κατ' έτος, κατά το εαρινό εξάμηνο, δημόσια πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων προς το Π.Μ.Σ., μετά από απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.). Μαζί με την προκήρυξη δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. οι ειδικότερες προβλέψεις για τις εξετάσεις. Στην προκήρυξη αναγράφονται, επίσης, όλα τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να κατατεθούν από τους υποψηφίους, οι προβλεπόμενες προθεσμίες καθώς και το χρονοδιάγραμμα από την έναρξη της διαδικασίας προκήρυξης έως και την εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών. Μέσα στις προβλεπόμενες από την εκάστοτε δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος προθεσμίες, οι υποψήφιοι υποβάλλουν έντυπη αίτηση στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Οι επί πτυχίω φοιτητές ελληνικών και ευρωπαϊκών ΑΕΙ, που έχουν συμπληρώσει επτά εξάμηνα σπουδών, και οι πτυχιούχοι αντίστοιχων αλλοδαπών πανεπιστημίων τρίτων χωρών, που αναμένουν την αναγνώριση του τίτλου σπουδών τους, μπορούν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας να υποβάλουν

τα δικαιολογητικά τους και υπεύθυνη δήλωση και, κατόπιν, να καταθέσουν τον αναγνωρισμένο τίτλο ή πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας έως το τέλος του χειμερινού εξαμήνου.

Ο υποψήφιος καταθέτει αίτηση υποβολής ενδιαφέροντος για να συμμετάσχει στις εξετάσεις του Π.Μ.Σ., σύμφωνα με όσα ορίζει η οικεία Προκήρυξη. Υποχρεωτική είναι η κατάθεση Πιστοποιητικού που αποδεικνύει πολύ καλή γνώση (επίπεδο Γ1/C1) της αγγλικής ή με ειδικές εξετάσεις στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Παντείου Πανεπιστημίου. Εάν ο υποψήφιος έχει προπτυχιακές ή μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό σε αγγλόφωνο πρόγραμμα σπουδών, ο τίτλος σπουδών του νοείται ως πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης της αγγλικής γλώσσας· το ίδιο ισχύει σε περίπτωση που ο υποψήφιος έχει την αγγλική γλώσσα ως μητρική. Η επάρκεια αγγλικής γλώσσας μπορεί να προσκομισθεί και εκ των υστέρων, έως και την εγγραφή του.

Η Σ.Ε. εξετάζει τα προσόντα των υποψηφίων και συντάσσει κατάλογο όσων πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις ώστε να τεκμηριώνουν το δικαίωμα συμμετοχής στις προβλεπόμενες δοκιμασίες εισαγωγής στο Π.Μ.Σ. Μετά από πρόταση της Σ.Ε. η Συνέλευση ορίζει την Επιτροπή Επιλογής των υποψηφίων. Η Επιτροπή Επιλογής έχει την αρμοδιότητα της διεξαγωγής και αξιολόγησης των προεισαγωγικών γραπτών εξετάσεων, της προφορικής συνέντευξης και του φακέλου των υποψηφίων. Ειδικότερα για την διενέργεια των γραπτών εξετάσεων, η Επιτροπή Επιλογής συνεπικουρείται από την Επιτροπή Εξετάσεων, η οποία ορίζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε. Οι υποψήφιοι και των δύο ειδικοτήτων εξετάζονται γραπτώς στο μάθημα «Κοινωνική Πολιτική». Κατά την επιλογή των υποψηφίων λαμβάνεται υπόψη:

- Η βαθμολογία στην γραπτή εξέταση σε κοινό μάθημα και για τις δύο κατευθύνσεις. Το μάθημα που εξετάζονται είναι η «Κοινωνική Πολιτική»
- Προφορική συνέντευξη
- Βαθμός πτυχίου
- Ερευνητική-επαγγελματική εμπειρία σε συναφές αντικείμενο και τυχόν δημοσιεύσεις
- Συστατικές επιστολές

Η βαθμολόγηση των υποψηφίων στηρίζεται στα ανωτέρω κριτήρια, ως εξής: με 40% αποτιμάται η γραπτή εξέταση, που συνιστά προαπαιτούμενο για τη συνέχιση της εξεταστικής δοκιμασίας, με 20% αποτιμάται η προφορική συνέντευξη του υποψηφίου, με 30% αποτιμάται ο βαθμός του πτυχίου των βασικών σπουδών και με 10% αποτιμάται η ερευνητική-επαγγελματική εμπειρία (ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, συμμετοχή σε συνέδρια, επαγγελματική εμπειρία σε συναφή πεδία, πρόσθετες σπουδές σε συναφή γνωστικά πεδία κ.ά.).

Ελάχιστες προϋποθέσεις για την επιλογή των υποψηφίων:

- βαθμός του πτυχίου από 6,5 και πάνω
- ελάχιστος βαθμός της γραπτής εξέτασης του μαθήματος πέντε (5) με άριστα το δέκα (10).
- επάρκεια αγγλικής γλώσσας (επιπέδου Γ1/C1). Η επάρκεια αγγλικής γλώσσας μπορεί να προσκομισθεί και εκ των υστέρων, έως και την εγγραφή του.

Η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. υποβάλλει στη Γ.Σ.Ε.Σ. προς επικύρωση τον πίνακα επιλογής για την εισαγωγή στο Α΄ εξάμηνο του Π.Μ.Σ. όπου αναφέρεται η τελική βαθμολογία. Ο πίνακας ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος. Σε περίπτωση ισοβαθμίας με τον τελευταίο επιτυχόντα, εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες. Τον πίνακα επιτυχόντων συνοδεύει ο πίνακας επιλαχόντων κατά σειρά κατάταξης ανά ειδίκευση.

Άρθρο 5

Μαθήματα και Πρόγραμμα Σπουδών

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες μαθημάτων στο ΠΜΣ: Υποχρεωτικά, Υποχρεωτικά Επιλογής και Ελεύθερης Επιλογής. Για λειτουργικούς λόγους τα μαθήματα αυτά ομαδοποιούνται σε τέσσερις ομάδες για κάθε ειδίκευση:

- **Υποχρεωτικά (ΥΠ).**
- **Υποχρεωτικά Επιλογής (ΥΕ).** Επιλογή από έναν περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων μαθημάτων για κάθε ειδίκευση
- **Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ).** Αριθμός μαθημάτων σε επιμέρους γνωστικά πεδία. Στις ελεύθερες επιλογές μπορούν να ενταχθούν και συγκεκριμένα μαθήματα που προσφέρονται σε άλλα Π.Μ.Σ. της Σχολής ή γενικά του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Οι επιλογές μαθημάτων από άλλα Π.Μ.Σ. δεν θα πρέπει να ξεπερνούν τις δύο (2).
- **Υποχρεωτικά Επιλογής από την άλλη Ειδίκευση του ΜΠΣ (ΥΑ).** Μαθήματα που προσφέρονται ως ΥΕ στην άλλη ειδίκευση του ΠΜΣ του Τμήματος.

Τα «Υποχρεωτικά Μαθήματα» και τα «Υποχρεωτικά Επιλογής» θα έχουν τρεις ώρες διδασκαλίας και μία ώρα συνεργασίας εβδομαδιαίως και αντιστοιχούν σε δέκα (10) ECTS. Τα «Ελεύθερης Επιλογής» θα έχουν δυο ώρες διδασκαλίας και μία ώρα συνεργασίας εβδομαδιαίως και αντιστοιχούν σε πέντε (5) ECTS.

Σε κάθε ειδίκευση οι φοιτητές υποχρεούνται να πάρουν δύο (2) Υποχρεωτικά μαθήματα και τουλάχιστον δύο (2) Υποχρεωτικά Επιλογής της ειδίκευσής τους, ενώ οι υπόλοιπες πιστωτικές μονάδες (ECTS) θα συμπληρωθούν είτε από Ελεύθερης Επιλογής είτε από Υποχρεωτικά Επιλογής της δικής τους ή της άλλης ειδίκευσης και την Διπλωματική Εργασία.

Κατανομή μαθημάτων ανά εξάμηνο:

- Στο Α΄ Εξάμηνο οι φοιτητές/φοιτήτριες έχουν δύο (2) Υποχρεωτικά μαθήματα και οι υπόλοιπες πιστωτικές μονάδες θα συμπληρωθούν είτε από Ελεύθερης Επιλογής μαθήματα είτε από Υποχρεωτικά Επιλογής της δικής τους ή της άλλης ειδίκευσης
- Στο Β΄ Εξάμηνο οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον δύο (2) Υποχρεωτικά Επιλογής μαθήματα της ειδίκευσής τους ή τουλάχιστον ένα (1) Υποχρεωτικό Επιλογής της ειδίκευσής τους στην περίπτωση που έχουν επιλέξει Υποχρεωτικό Επιλογής της

ειδίκευσής τους στο Α' εξάμηνο. Οι υπόλοιπες πιστωτικές μονάδες θα συμπληρωθούν είτε από Ελεύθερης Επιλογής είτε από Υποχρεωτικά Επιλογής της δικής τους ή της άλλης ειδίκευσης

- Στο Γ' Εξάμηνο γίνεται η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας.

Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται κατ' έτος, με την ένταξη περισσότερων μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στα θέματα εμβάθυνσης. Ενδεικτικά, ανά ειδίκευση και εξάμηνο το πρόγραμμα έχει ως εξής:

Ειδίκευση: Ανάλυση Κοινωνικής Πολιτικής

Α' Εξάμηνο

Υποχρεωτικά μαθήματα

- *Αντικείμενο και Στόχοι της Κοινωνικής Πολιτικής (10 ECTS)*
- *Συγκριτική Ανάλυση Κοινωνικής Προστασίας (10 ECTS)*

Υποχρεωτικά επιλογής

- *Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας (10 ECTS)*

Ελεύθερες επιλογές

- *Κράτος Πρόνοιας: Ιστορία, Θεωρία, Φιλοσοφία(5 ECTS)*
- *Συγκριτική Εκπαιδευτική Πολιτική (5 ECTS)*
- *Δημογραφικές Αλλαγές και Κοινωνική Πολιτική (5 ECTS)*
- *Πολιτικές Ισότητας Φύλων (5 ECTS)*
- *Στατιστικές Μέθοδοι στην Κοινωνική Έρευνα I (5 ECTS)*
- *Μέθοδοι Ποιοτικής Ανάλυσης (5 ECTS)*
- *Οικονομική Κρίση και Κοινωνική Προστασία (5 ECTS)*
- *Κοινωνική Συνοχή και Ευρωπαϊκοί Θεσμοί (5 ECTS)*
- *Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Ενσωμάτωση (5 ECTS)*
- *Πολιτική Υγείας (5 ECTS)*
- *Βιώσιμη Ανάπτυξη και Κοινωνική Συνοχή στον Αστικό και Αγροτικό Χώρο (5 ECTS)*

Β' Εξάμηνο

Υποχρεωτικά επιλογής

- *Κοινωνική Ευημερία και Κοινωνική Δικαιοσύνη (10 ECTS)*
- *Οικονομικά της Κοινωνικής Προστασίας (10 ECTS)*
- *Κράτος και Κοινωνική Πολιτική (10 ECTS)*

Ελεύθερες επιλογές

- *Στατιστικές Μέθοδοι στην Κοινωνική Έρευνα II (5 ECTS)*
- *Πολιτικά Συστήματα, Συνταγματικοί Θεσμοί και Κοινωνικά Δικαιώματα (5 ECTS)*
- *Κοινωνική Πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (5 ECTS)*
- *Συνθήκες Εργασίας, Οργάνωση της Εργασίας και Νέες Τεχνολογίες (5 ECTS)*
- *Ανεργία, Πολιτικές Αγοράς Εργασίας και Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (5 ECTS)*
- *Στεγαστική Πολιτική (5 ECTS)*
- *Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (5 ECTS)*
- *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική (5 ECTS)*

- Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών (5 ECTS)
- Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνική Πολιτική (5 ECTS)
- Κοινωνική Ασφάλιση (5 ECTS)
- Αξιολόγηση Κοινωνικών Προγραμμάτων (5 ECTS)

Γ' Εξάμηνο

- Εκπόνηση διπλωματικής (30 ECTS)

Ειδίκευση: Κοινωνικά προβλήματα και κοινωνική πολιτική

Α' Εξάμηνο

Υποχρεωτικά μαθήματα

- Αντικείμενο και Στόχοι της Κοινωνικής Πολιτικής (10 ECTS)
- Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας (10 ECTS)

Υποχρεωτικά επιλογής

- Συγκριτική Ανάλυση Κοινωνικής Προστασίας (10 ECTS)

Ελεύθερες επιλογές

- Κράτος Πρόνοιας: Ιστορία, Θεωρία, Φιλοσοφία (5 ECTS)
- Συγκριτική Εκπαιδευτική Πολιτική (5 ECTS)
- Δημογραφικές Αλλαγές και Κοινωνική Πολιτική (5 ECTS)
- Πολιτικές Ισότητας Φύλων (5 ECTS)
- Στατιστικές Μέθοδοι στην Κοινωνική Έρευνα I (5 ECTS)
- Μέθοδοι Ποιοτικής Ανάλυσης (5 ECTS)
- Οικονομική Κρίση και Κοινωνική Προστασία (5 ECTS)
- Κοινωνική Συνοχή και Ευρωπαϊκοί Θεσμοί (5 ECTS)
- Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Ενσωμάτωση (5 ECTS)
- Πολιτική Υγείας (5 ECTS)
- Βιώσιμη Ανάπτυξη και Κοινωνική Συνοχή στον Αστικό και Αγροτικό Χώρο (5 ECTS)

Β' Εξάμηνο

Υποχρεωτικά επιλογής

- Κοινωνικές Ανισότητες και Ευπαθείς Ομάδες (10 ECTS)
- Μετανάστευση και Εργασία (10 ECTS)
- Απασχόληση και Εργασιακές Σχέσεις (Β' Εξάμηνο) (10 ECTS)

Ελεύθερες επιλογές

- Στατιστικές Μέθοδοι στην Κοινωνική Έρευνα II (5 ECTS)
- Πολιτικά Συστήματα, Συνταγματικοί Θεσμοί και Κοινωνικά Δικαιώματα (5 ECTS)
- Κοινωνική Πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (5 ECTS)
- Συνθήκες Εργασίας, Οργάνωση της Εργασίας και Νέες Τεχνολογίες (5 ECTS)
- Ανεργία, Πολιτικές Αγοράς Εργασίας και Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (5 ECTS)
- Στεγαστική Πολιτική (5 ECTS)
- Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (5 ECTS)
- Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική (5 ECTS)

- *Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών (5 ECTS)*
- *Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνική Πολιτική (5 ECTS)*
- *Κοινωνική Ασφάλιση (5 ECTS)*
- *Αξιολόγηση Κοινωνικών Προγραμμάτων (5 ECTS)*

Γ' Εξάμηνο

- *Εκπόνηση διπλωματικής (30 ECTS)*

Άρθρο 6

Παρακολούθηση μαθημάτων και αξιολόγηση

Η έναρξη των μαθημάτων κατά εξάμηνο, ο χρόνος εγγραφών και η εξεταστική περίοδος του Π.Μ.Σ., ακολουθούν τα αντίστοιχα του προπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής. Γλώσσα διδασκαλίας στο Π.Μ.Σ. είναι η Ελληνική. Τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. τα οποία έχουν δηλωθεί στο πρόγραμμα Erasmus ότι μπορούν να διδαχθούν στα Αγγλικά θα διδάσκονται στα Αγγλικά εφόσον υπάρχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές Erasmus που συμμετέχουν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε παραπάνω από δύο (2) τρίωρα ή τετράωρα κατά μάθημα (ανάλογα με τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας του μαθήματος) επισύρει, μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, τη διαγραφή από το Π.Μ.Σ.

Στα δύο διδακτικά εξάμηνα οι διδάσκοντες του ΠΜΣ βαθμολογούν τις επιδόσεις των φοιτητών βάσει εργασιών, γραπτών και προφορικών εξετάσεων, συμμετοχής σε ερευνητικά σεμινάρια, απόδοσής τους σε συναφείς ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες

Οι εργασίες, ως τρόπος εξέτασης των μαθημάτων, πρέπει να παραδίδονται έως το τέλος του αντίστοιχου χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών.. Οι εργασίες να παραδίδονται τα αργότερο την τελευταία μέρα πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου και η βαθμολογία θα ανακοινώνεται μέχρι τη λήξη της αντίστοιχης εξεταστικής περιόδου.

Προβλέπεται επανεξέταση στην περίοδο του Σεπτεμβρίου αθροιστικά μόνο μέχρι δύο (2) μαθήματα που αξιολογούνται κάτω από τη βάση του Α' και Β' εξαμήνου. Κατά την επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου οι φοιτητές επιτρέπεται να εξετάζονται αποκλειστικώς και μόνο στα μαθήματα που παρακολούθησαν κατά το αμέσως προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος.

Η εκπρόθεσμη, αλλά εντός της εξεταστικής περιόδου συμμετοχή στις εξετάσεις των εξαμήνων επιτρέπεται εφόσον δοθεί άδεια από τη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., η οποία δίνεται μετά από συνεννόηση με τον Καθηγητή ή τους Καθηγητές των υπό εξέταση μαθημάτων και μόνον αν συντρέχει σοβαρός λόγος υγείας πιστοποιούμενος από Δημόσιο Νοσοκομείο ή σοβαρός οικογενειακός λόγος. Αναστολή φοίτησης για ένα ακαδημαϊκό έτος δίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος αποκλειστικά και μόνον αν συντρέχει σοβαρός λόγος υγείας

πιστοποιούμενος από Δημόσιο Νοσοκομείο ή σοβαρός οικογενειακός λόγος, εφόσον η διάρκεια του Π.Μ.Σ. το επιτρέπει.

Μια βδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, οι φοιτητές υποχρεούνται να υποβάλουν αίτηση με την οποία δηλώνουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν. Σε περίπτωση που ο φοιτητής δεν υποβάλλει αίτηση δήλωσης των μαθημάτων, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων κάθε εξεταστικής περιόδου ανακοινώνονται από τους διδάσκοντες των αντίστοιχων μαθημάτων στην Γραμματεία του Τμήματος μέσα σε δύο εβδομάδες από την ημερομηνία εξέτασης.

Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται στην προσφορά έργου προς το Τμήμα (επιτήρηση προπτυχιακών φοιτητών κατά την περίοδο των εξετάσεων, υποβοήθηση στο έργο οργανωτικών επιτροπών ημερίδων, συνεδρίων κ.λ.π.) σε ημέρες που δεν συμπίπτουν με δική τους εξέταση.

Υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων του Π.Μ.Σ. του Τμήματος από φοιτητές άλλων μεταπτυχιακών προγραμμάτων οι οποίοι θα μετέχουν με τους ίδιους όρους στα μαθήματα (απουσίες, εξέταση μαθήματος, κλπ), αφού υποβάλλουν σχετική αίτηση προς τη Συνέλευση του Τμήματος (ανώτατο όριο: τρεις φοιτητές εκτός Π.Μ.Σ. ανά μάθημα).

Άρθρο 7

Βαθμολόγηση, Εξεταστικές περιόδοι, Διπλωματική Εργασία

Στα δύο διδακτικά εξάμηνα οι διδάσκοντες του Π.Μ.Σ. βαθμολογούν τις επιδόσεις των φοιτητών βάσει εργασιών, γραπτών και προφορικών εξετάσεων, συμμετοχής σε ερευνητικά σεμινάρια, απόδοσής τους σε συναφείς ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Οι εξεταστικές περιόδοι έπονται των μαθημάτων των δύο διδακτικών εξαμήνων, χειμερινού και εαρινού αντιστοίχως, ενώ η ετήσια επαναληπτική εξέταση για όλα τα μαθήματα των δύο αμέσως προηγούμενων εξαμήνων προσδιορίζεται κάθε Σεπτέμβριο. Κάθε εξεταστική περίοδος διαρκεί δύο εβδομάδες και ορίζεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Κατά την επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου οι φοιτητές επιτρέπεται να εξετάζονται αποκλειστικώς και μόνο στα μαθήματα που παρακολούθησαν κατά το αμέσως προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος. Από το Α' εξάμηνο σπουδών, για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ορίζεται ένα μέλος Δ.Ε.Π. ως Σύμβουλο Σπουδών. Οι Σύμβουλοι Σπουδών

ορίζονται από την Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) και έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης, του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή και αναλαμβάνουν στη διάρκεια του Α' και Β' εξαμήνου να τους βοηθήσουν να συντάξουν την πρόταση για τη διπλωματική τους εργασία.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δηλώνουν στη Γραμματεία του Τμήματος τον τίτλο της διπλωματικής τους εργασίας και καταθέτουν την οριστική περίληψή της εκτάσεως έως 250 λέξεων το αργότερο έως την τελευταία εργάσιμη μέρα του Μαΐου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση, υποβολή και υποστήριξη της διατριβής είναι να έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα του Α' και Β' εξαμήνου έως και την επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Η διπλωματική εργασία είναι ατομική (όχι συνεργασία). Η έκταση της εργασίας ορίζεται από 12.000 έως 20.000 λέξεις (εκτός παραρτημάτων).

Μετά από πρόταση της Σ.Ε., η Συνέλευση εγκρίνει τα θέματα των διπλωματικών εργασιών και ορίζει τον επιβλέποντα καθηγητή και άλλα δύο μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές ερευνητικών ιδρυμάτων και διδάσκοντες στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, που μαζί με τον επιβλέποντα συγκροτούν την τριμελή εξεταστική επιτροπή της διπλωματικής εργασίας. Για τις περιπτώσεις απουσίας μελών Δ.Ε.Π. λόγω εκπαιδευτικής άδειας ορίζεται και συνεπιβλέπων. Επιβλέπων διπλωματικής εργασίας μπορεί να οριστεί οποιοδήποτε μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος και όχι μόνο οι διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ.

Σε κάθε μέλος Δ.Ε.Π. δεν μπορεί να ανατεθεί κατ' έτος η επίβλεψη περισσότερων των τριών (3) διπλωματικών εργασιών.

Ως οριστικός τίτλος της διπλωματικής εργασίας θεωρείται αυτός με τον οποίο κατατίθεται το τελικό κείμενο. Η διπλωματική εργασία υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος σε τέσσερα (4) αντίτυπα σχήματος Α4, σταθερά συραμμένα, στο τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου και πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Η διπλωματική υποστηρίζεται προφορικά κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Γραμματεία του Τμήματος ενημερώνει τη Σ.Ε. η οποία εξετάζει την προοπτική διαγραφής του φοιτητή από το Π.Μ.Σ. και εισηγείται αντίστοιχα στη Συνέλευση.

Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης της διπλωματικής κατατίθεται το τελικό κείμενο (Α4, σταθερά συραμμένο) σε ένα (1) αντίτυπο καθώς και σε ηλεκτρονική μορφή για τη γραμματεία και τη βιβλιοθήκη, σύμφωνα με τις Οδηγίες για τη συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας (διατίθεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, στο <http://socialpolicy.panteion.gr/studies/guidelines>).

Η υποστήριξη της Δ.Ε. είναι προφορική και γίνεται ενώπιον της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ή και άλλων ενδιαφερομένων (μέλη ΔΕΠ, μεταπτυχιακοί φοιτητές). Ο βαθμός που απονέμεται στη Δ.Ε. εξάγεται ως ο σταθμικός μέσος όρος του 75% του μέσου όρου της βαθμολογίας που δίνεται από τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για τη Δ.Ε. και του 25% του μέσου όρου της βαθμολογίας που δίνεται από τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για την προφορική υποστήριξη. Στο πρακτικό της εξέτασης που

κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος επισυνάπτεται φωτοτυπία του εξωφύλλου της διπλωματικής εργασίας (διατίθεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος).

Αν η προφορική υποστήριξη ή το περιεχόμενο της διπλωματικής εργασίας δεν θεωρηθούν ικανοποιητικά για να δοθεί προβιβάσιμος βαθμός (5 και άνω), ο υποψήφιος απορρίπτεται και διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. χωρίς να του αποδοθεί κανένας τίτλος σπουδών, αλλά μετά από αίτησή του μπορεί να του χορηγηθεί βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης μαθημάτων του Π.Μ.Σ.

Η βαθμολογία του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης προσδιορίζεται ως ο σταθμικός μέσος όρος του 70% της μέσης βαθμολογίας των μαθημάτων των δύο εξαμήνων (Α' και Β') και του 30% του βαθμού που απονέμεται από την τριμελή επιτροπή που εξετάζει τη διπλωματική εργασία του υποψηφίου. Ο βαθμός που απονέμεται είναι Άριστα (8,5-10), Λίαν Καλώς (6,5-8,49) και Καλώς (5-6,49). Προβιβάσιμος βαθμός είναι 5 και άνω.

Άρθρο 8

Διαγραφή από τα μητρώα του Π.Μ.Σ.

Διαγραφή από τα μητρώα του Π.Μ.Σ. επέρχεται:

- μετά από αίτηση του φοιτητή, που υποβάλλεται οποτεδήποτε, και γίνεται αυτοδικαίως δεκτή με πράξη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.
- μετά από αίτηση επιτυχόντος, που αιτείται τη διαγραφή του πριν να εγγραφεί, και γίνεται αυτοδικαίως δεκτή με πράξη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.
- όσων επιτυχόντων δεν εγγραφούν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ή όσων φοιτητών δεν εγγραφούν στο αντίστοιχο εξάμηνο, με πράξη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.
- λόγω απουσιών, μετά από πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης.
- όταν η προφορική εξέταση της Δ.Ε. κριθεί ανεπαρκής από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, με απόφαση της Συνέλευσης.
- αν δεν επιτύχει σε όλα τα μαθήματα του Α' και Β' εξαμήνου, μετά από απόφαση της Συνέλευσης.
- στην περίπτωση που διαπιστωθεί λογοκλοπή, με εισήγηση του Διδάσκοντα εφόσον πρόκειται για μάθημα, ή του μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής εφόσον πρόκειται για Δ.Ε., πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης.
- σε κάθε άλλη περίπτωση, που προβλέπεται από τον νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 9

Η ανάθεση μαθημάτων και σεμιναρίων

Τα μαθήματα και σεμινάρια του Π.Μ.Σ. ανατίθενται κατ' αρχήν σε: α) διδάσκοντες του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής β) αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, γ) διδάσκοντες σύμφωνα με το πδ 407/1980, δ) διδάσκοντες σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ.7 του Ν. 4009/2011.

Η Συνέλευση του Τμήματος αξιολογεί τις ανάγκες του Π.Μ.Σ. σε διδακτικό προσωπικό και, εφόσον κρίνει τεκμηριωμένα ότι οι ανωτέρω τέσσερις κατηγορίες διδασκόντων του Τμήματος (βλ. παρ.1) δεν επαρκούν, αποφασίζει την ανάθεση διδακτικού έργου με αιτιολογημένη απόφασή της σε: α) μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του Παντείου ή άλλου Πανεπιστημίου, β) σε ερευνητές από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα (σύμφωνα με Ν. 4310/2014, άρθ. 13Α, όπως ισχύει).

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., μπορούν να καλούνται από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, καταξιωμένοι επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., για την κάλυψη εκπαιδευτικών του αναγκών, χωρίς αμοιβή.

Άρθρο 10

Αξιολόγηση του Π.Μ.Σ.

Η αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. συνίσταται στη συστηματική, τεκμηριωμένη και λεπτομερή καταγραφή, ανάδειξη και αποτίμηση του έργου του, με τη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων, καθώς και στην κριτική ανάλυση και διαπίστωση τυχόν υφιστάμενων αδυναμιών και αποκλίσεων σε σχέση με την ακαδημαϊκή φυσιognωμία, τους στόχους και την αποστολή του. Η αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. τελείται σε δύο στάδια: Το πρώτο στάδιο αφορά στην αξιολόγηση του επιτελούμενου έργου από το ίδιο το Π.Μ.Σ. σε σχέση με την φυσιognωμία, τους στόχους και την αποστολή του (εσωτερική αξιολόγηση)· το δεύτερο στάδιο αφορά στην αξιολόγηση του έργου του Π.Μ.Σ. από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, η οποία λαμβάνει υπόψη και τα αποτελέσματα της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης (εξωτερική αξιολόγηση). Η διαδικασία της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης επαναλαμβάνεται το αργότερο κάθε τέταρτο έτος από την έναρξη της προηγούμενης αξιολόγησης.

Κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης:

- Ως προς την ποιότητα του διδακτικού έργου: η επάρκεια του διδακτικού προσωπικού (διδακτική και ερευνητική εμπειρία), η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οργάνωση και η διεξαγωγή του διδακτικού έργου, η διαθέσιμη βιβλιογραφία, τα μέσα και οι υποδομές, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η αναλογία και η συνεργασία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, το επίπεδο και η επικαιρότητα των παρεχόμενων γνώσεων, η σύνδεση της έρευνας με τη διδασκαλία, η κινητικότητα του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και των φοιτητών.
- Ως προς την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών: ο βαθμός ανταπόκρισης του Π.Μ.Σ στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας, η δημοσιοποίηση του Π.Μ.Σ, η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα του Π.Μ.Σ. (ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και συνάφεια της ύλης των μαθημάτων, η ορθολογική οργάνωση των εκπαιδευτικών διαδικασιών κ.λπ.), το εξεταστικό σύστημα (πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών, η διόρθωση και παρουσίαση των εργασιών, η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής

κ.λπ.), η διεθνής διάσταση του Π.Μ.Σ. (αριθμός μαθημάτων που προσφέρονται σε ξένη γλώσσα, ομιλητές από το εξωτερικό κ.λπ.), η υποστήριξη από διαθέσιμες εκπαιδευτικές υποδομές, η παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων.

- Ως προς την ποιότητα των λοιπών υπηρεσιών: η διαθεσιμότητα και προσβασιμότητα των διοικητικών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, οι πάσης φύσεως υποδομές, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των οικονομικών πόρων και στη χρήση των υποδομών και του εξοπλισμού, οι συνεργασίες με άλλα εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος σε συνεργασία με την Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Παντείου Πανεπιστημίου και την Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.), ανεξάρτητη διοικητική αρχή που συντονίζει και υποστηρίζει σε εθνικό επίπεδο τις διαδικασίες αξιολόγησης των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.

Στην ΟΜ.Ε.Α. του Π.Μ.Σ. συμμετέχουν μέλη Δ.Ε.Π., των βαθμίδων του Καθηγητή και του Αναπληρωτή Καθηγητή, κατά προτεραιότητα, και ένας εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών, που υποδεικνύει ο αρμόδιος φορέας εκπροσώπησης τους.

Η ΟΜ.Ε.Α. έχει την ευθύνη διεξαγωγής της διαδικασίας αξιολόγησης, παρακολουθεί την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, οργανώνει διάλογο με τους διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ. και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, συγκεντρώνει τα ποσοτικά δεδομένα και συντάσσει την έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Π.Μ.Σ..

Άρθρο 11

Αρμοδιότητες του Πανεπιστημίου

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο έχει την ευθύνη για την ίδρυση, τη λειτουργία και την οικονομική διαχείριση του Π.Μ.Σ..

Το Πρυτανικό Συμβούλιο του οικείου Ιδρύματος έχει την ευθύνη της τήρησης του νόμου, σε ό,τι αφορά την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ..

Η Σύγκλητος είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του Π.Μ.Σ.. Επίσης, η Σύγκλητος ασκεί όσες αρμοδιότητες, σχετικά με το Π.Μ.Σ., δεν ανατίθενται από τον νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη Προέδρου, και τους τέσσερις Κοσμήτορες του Παντείου Πανεπιστημίου, ως μέλη, και έχει αρμοδιότητα τον έλεγχο των εισηγήσεων των Τμημάτων για την ίδρυση Π.Μ.Σ.. Αν η Επιτροπή κρίνει την εισήγηση ελλιπή, καθώς και αν διαπιστώσει αλληλεπικάλυψη των γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύουν τα Π.Μ.Σ. του Παντείου Πανεπιστημίου, αναπέμπει εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών την εισήγηση στη Συνέλευση του Τμήματος με αιτιολογημένη απόφασή της.

Άρθρο 12

Αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος

Η Συνέλευση του Τμήματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από επιμέρους διατάξεις του νόμου ή του Κανονισμού:

- i. εκλέγει τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής, και εξ αυτών τον Διευθυντή και τον Αναπληρωτή Διευθυντή του Π.Μ.Σ.
- ii. συγκροτεί επιτροπές επιλογής και εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών μετά από εισήγηση της Σ.Ε.
- iii. αποφασίζει το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων και κάθε είδους επιστημονικές δραστηριότητες, μετά από εισήγηση της Σ.Ε.
- iv. κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. μετά από εισήγηση της Σ.Ε.
- v. εκλέγει ένα μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. ως Συντονιστή για τη διασφάλιση και παρακολούθηση της εφαρμογής του συστήματος πιστωτικών μονάδων στο Π.Μ.Σ., με διετή θητεία.
- vi. αποφασίζει για την πραγματοποίηση μέρους των σπουδών φοιτητή στην αλλοδαπή.
- vii. διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).
- viii. αποφασίζει για τη διαγραφή φοιτητή, μετά από εισήγηση της Σ.Ε., α) λόγω απουσιών, β) όταν η προφορική εξέταση της Δ.Ε. κριθεί ανεπαρκής από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, γ) όταν διαπιστωθεί λογοκλοπή, δ) σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από τον νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου.
- ix. αποφασίζει την ανάκληση του μεταπτυχιακού τίτλου αποφοίτου του Π.Μ.Σ. σε περίπτωση αποδεδειγμένης λογοκλοπής.
- x. εγκρίνει τον προϋπολογισμό και απολογισμό του Π.Μ.Σ. που υποβάλλει η Σ.Ε.
- xi. αποφασίζει τη σύναψη συμβάσεων έργου κάθε είδους που αφορούν τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.
- xii. τροποποιεί τον Κανονισμό του Π.Μ.Σ. μετά από πρόταση της Σ.Ε.
- xiii. εισηγείται στη Σύγκλητο, μέσω της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου, την αναγκαιότητα ίδρυσης Π.Μ.Σ.

Άρθρο 13

Εκλογή της Συντονιστικής Επιτροπής και του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος.

Ο Διευθυντής κάθε Π.Μ.Σ. είναι μέλος της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία. Προεδρεύει της Σ.Ε., είναι μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. μπορεί να επανεκλεγεί μετά την μεσολάβηση μιας πλήρους θητείας δύο ετών ενός άλλου μέλους Δ.Ε.Π. ως Διευθυντή.

Σε περίπτωση κατά την οποία καθυστερεί, για οποιοδήποτε λόγο, η εκλογή νέας Σ.Ε., η θητεία των μελών παρατείνεται αυτοδικαίως έως την ημέρα της εκλογής του νέου οργάνου.

Άρθρο 14

Αρμοδιότητες της Συντονιστικής Επιτροπής και του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.

Η Σ.Ε. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από επιμέρους διατάξεις του νόμου ή του Κανονισμού:

- i. επιβλέπει και συντονίζει τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.
- ii. αποφασίζει για τον οδηγό σπουδών του Π.Μ.Σ., για την ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ., για τα έντυπα προς τους μεταπτυχιακούς φοιτητές
- iii. αποφασίζει την προκήρυξη πρόσκλησης ενδιαφέροντος για την εισαγωγή φοιτητών στο Π.Μ.Σ.
- iv. εγκρίνει το χρονοδιάγραμμα από την έναρξη της διαδικασίας προκήρυξης έως και την εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών, που προτείνει ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.
- v. εξετάζει τη συνδρομή των τυπικών προϋποθέσεων για την αποδοχή των υποψηφίων
- vi. υποβοηθεί και ελέγχει τις Επιτροπές Επιλογής των υποψηφίων ανά Ειδίκευση και θεματική ενότητα
- vii. επικυρώνει τον πίνακα επιτυχόντων στις εισαγωγικές εξετάσεις, εγκρίνει τις αιτήσεις διαγραφής επιτυχόντων, και τροποποιεί τον πίνακα επιτυχόντων σε περίπτωση εγγραφής αναπληρωματικών
- viii. ορίζει τους Συμβούλους Σπουδών των μεταπτυχιακών φοιτητών
- ix. ορίζει τον χρόνο εγγραφής των φοιτητών στα εξάμηνα
- x. αποφασίζει επί των αιτημάτων αναστολής σπουδών
- xi. αποφασίζει τις ημερομηνίες και ώρες διεξαγωγής των εξαμηνιαίων εξετάσεων
- xii. αναγνωρίζει τη βαθμολογία των μαθημάτων ΜΕΤ
- xiii. ορίζει τον Επιβλέποντα και τα λοιπά δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για κάθε Δ.Ε.
- xiv. αποφασίζει επί των αιτημάτων παράτασης της υποβολής Δ.Ε.
- xv. αποφασίζει -σε περίπτωση διαφωνίας φοιτητή και Συμβούλου Σπουδών- σχετικά με το αν η Δ.Ε. είναι επαρκής προς υποστήριξη

- xvi. εισηγείται προς την Συνέλευση την κατ' έτος τροποποίηση του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών του Π.Μ.Σ.
- xvii. εισηγείται προς την Συνέλευση για τις αναθέσεις διδασκαλίας μαθημάτων ή επικουρικού διδακτικού έργου
- xviii. εισηγείται προς την Συνέλευση για τις Επιτροπές Επιλογής των υποψηφίων, ανά Ειδίκευση και θεματική ενότητα
- xix. εισηγείται προς την Συνέλευση για την διαγραφή φοιτητή α) λόγω απουσιών, β) όταν η προφορική εξέταση της Δ.Ε. κριθεί ανεπαρκής από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, γ) όταν διαπιστωθεί λογοκλοπή, δ) σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από τον νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου
- xx. εισηγείται προς την Συνέλευση την τροποποίηση του Κανονισμού.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου για κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής αντικαθιστά τον Διευθυντή σε περίπτωση κωλύματος ή άλλου λόγου, ή οποτεδήποτε του αναθέτει καθήκοντα ο Διευθυντής.

Ο Διευθυντής έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- i. συγκαλεί την Συντονιστική Επιτροπή, συντάσσει την ημερήσια διάταξη, προεδρεύει στις συνεδριάσεις της και υπογράφει τα Πρακτικά
- ii. εισηγείται στην Συνέλευση θέματα που αφορούν το Π.Μ.Σ.
- iii. μεριμνά για την προκήρυξη της πρόσκλησης ενδιαφέροντος υποβολής υποψηφιοτήτων
- iv. υποβάλλει προς έγκριση στη Σ.Ε. χρονοδιάγραμμα από την έναρξη της διαδικασίας προκήρυξης έως και την εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών
- v. προβαίνει στην διαγραφή των φοιτητών που την αιτούνται, και όσων επιτυχόντων δεν εγγραφούν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ή όσων φοιτητών δεν εγγραφούν στο αντίστοιχο εξάμηνο
- vi. μπορεί να ορίζει ad hoc επιτροπές για την υποβοήθηση του έργου του Π.Μ.Σ.
- vii. συντάσσει τον προϋπολογισμό και απολογισμό του Π.Μ.Σ., που υποβάλλει στη Συνέλευση και είναι αρμόδιος για την εκτέλεση του προϋπολογισμού
- viii. εκπροσωπεί το Π.Μ.Σ. σε όλα τα όργανα του Πανεπιστημίου, όπως και σε κάθε φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εκτός Πανεπιστημίου

Η οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. υποστηρίζεται από τους επιστημονικούς συνεργάτες της Σ.Ε., που μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ.

Άρθρο 15

Το τελετουργικό αποφοίτησης και ο τύπος του απονεμόμενου διπλώματος

Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται ειδικότερα από την Συνέλευση του Τμήματος μετά από πρόταση της Σ.Ε.. Τα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) απονέμονται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ..

Στο Δ.Μ.Σ. αναγράφονται τα στοιχεία του αποφοίτου, η Ειδίκευση που παρακολούθησε και η θεματική ενότητα που επέλεξε, καθώς και ο βαθμός που επέτυχε.

Άρθρο 16

Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Εράσμιους

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Γ' εξαμήνου μπορούν να μεταβούν στο εξωτερικό για πρακτική άσκηση Erasmus σε φορέα που οι ίδιοι έχουν βρει κατά το διάστημα Ιουνίου-Αυγούστου. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Erasmus είναι η κατάθεση βεβαίωσης από τον Επιβλέποντα και τα μέλη της Επιτροπής τους ότι έχουν ολοκληρώσει το μεγαλύτερο μέρος της Διπλωματικής τους εργασίας

Άρθρο 17

Το Παράρτημα Διπλώματος

Το βασικό περιεχόμενο του Παραρτήματος Διπλώματος (Diploma Supplement/DS) είναι ενιαίο για όλα τα Πανεπιστήμια και τυπώνεται σε ειδικό ομοιόμορφο χαρτί (μεμβράνη) σύμφωνα με το υπόδειγμα, τον τύπο και τις διαστάσεις που έχουν καθορισθεί από την Απόφαση 2241/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με το ενιαίο κοινοτικό πλαίσιο για τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων.

Το Παράρτημα Διπλώματος επισυνάπτεται στο Δ.Μ.Σ. του Π.Μ.Σ., πληροί τις προϋποθέσεις γνησιότητας που απαιτούνται για το Δ.Μ.Σ. και εκδίδεται χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα. Η ημερομηνία έκδοσης του Παραρτήματος δεν συμπίπτει υποχρεωτικά με την ημερομηνία χορήγησης του τίτλου σπουδών, αλλά δεν μπορεί ποτέ να είναι προγενέστερη από αυτήν.

Το Παράρτημα Διπλώματος φέρει πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του κατόχου του Δ.Μ.Σ. "Ανάλυση και Εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής» με το είδος και το επίπεδο του τίτλου σπουδών, την Ειδίκευση του Δ.Μ.Σ., με το περιεχόμενο των σπουδών, τις απαιτήσεις του Δ.Μ.Σ. και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν. Επιπλέον, περιλαμβάνει πίνακα με το σύνολο των μαθημάτων που πέρασε ο φοιτητής (Κωδικός - Τίτλος Μαθήματος - Τύπος Μαθήματος - Δ.Μ. - Πιστωτ. Μον. (ECTS) – Βαθμός – Κατάταξη σε % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων της ίδιας περιόδου- Σύνολο των αποφοιτησάντων της ίδιας περιόδου).

Άρθρο 18

Τροποποίηση του Κανονισμού του Π.Μ.Σ.

Ο παρών Κανονισμός του Π.Μ.Σ. και το πρόγραμμα μαθημάτων μπορεί να τροποποιείται με πρόταση της Σ.Ε. και με απόφαση της Συνέλευσης. Ο νέος Κανονισμός αναρτάται στην

ιστοσελίδα του Τμήματος αμέσως μετά την ψήφισή του. Σε περίπτωση που οι αλλαγές αφορούν ζητήματα που δεν επηρεάζουν ουσιωδώς τη φοίτηση και το καθεστώς των φοιτητών, αυτές ισχύουν από την ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Σε περίπτωση που οι αλλαγές επηρεάζουν ουσιωδώς τη φοίτηση και το καθεστώς των φοιτητών, αυτές ισχύουν από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος για τους νεοεισερχομένους.